



do 29 nov 2018
20.00 Concertzaal

NADAR ENSEMBLE

CLUB Surround: Rauschen

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografie

Nadar Ensemble (BE) werd in 2006 opgericht door een aantal jonge muzikanten, gedreven door een gemeenschappelijke passie voor hedendaagse muziek. De naam 'Nadar' verwijst naar de multidisciplinaire en avontuurlijke geest van de echte Nadar, een pseudoniem voor fotograaf, karikaturist, spion, ballonvaarder en kunstcriticus Gaspard-Félix Tournachon (1820-1910). Nadar Ensemble was te gast bij festivals en concertthuizen in binnen- en buitenland, zoals deSingel (Antwerpen), Muziekcentrum De Bijloke (Gent), Transit Festival voor Nieuwe Muziek (Leuven), Harvest Festival (Denemarken), de Internationale Ferienkurse für neue Musik (Darmstadt), Festival Musica (Strasbourg), Tzili Meudcan (Tel Aviv), Blurred Edges (Hamburg), Gergiev Festival (Rotterdam), de SWR Donaueschinger Musiktage, Acht Brücken (Keulen), Forum Neue Musik Deutschlandradio (Keulen), Tage für Neue Musik (Zürich), Ultima festival (Oslo), Nowy Teatr (Warschau), conDit (Buenos Aires) en Platforma (Moskou). In eigen land is het ensemble stevig verankerd in zijn thuisstad Sint-Niklaas en doorliep het van 2014 tot 2016 een driejarige samenwerking met Muziekcentrum De Bijloke Gent. Van 2017 tot 2021 is Nadar Ensemble huisartiest bij Concertgebouw Brugge en werkt het nauw samen met deSingel en het Klara festival.

In de zomer van 2014 was het ensemble voor de derde keer te gast op de Internationale Ferienkurse für Neue Musik Darmstadt met de openluchtproductie *DEAD SERIOUS*, gecureerd door de Amerikaans-Iraakse mediakunstenaar Wafaa Bilal. In 2015-16 werkte Nadar mee aan *Ökonomien des Handelns 2: RECHT*, een muziektheatervoorstelling van Hannes Seidl en Daniel Kötter die speelde in Frankfurt, Gent, Berlijn, Zagreb, Mannheim en Wenen. Voor de Donaueschinger Musiktage van 2015 creëerde Nadar de voorstelling *WYS(N)WYG* met nieuw werk van Stefan Prins en Michael Beil. In 2016 was Nadar gastcurator van het Deense SPOR festival. De voorbije jaren verschenen verschillende (live-)opnames van Nadar Ensemble bij labels als Neos, Migrorecords, Sub Rosa en Wergo. In 2019 verschijnen opnames van *Mirror Box Extensions* en *Generation Kill* van Stefan Prins bij Kairos.

Sinds 2010 coproduceert Nadar een Summer Academy voor jonge muzikanten (14+), samen met MATRIX [Centrum voor Nieuwe Muziek]. In 2015 werd dit project genomineerd voor een Europese YEAH! Award. Nadar ontving in 2016 de Cultuurprijs van de KULeuven. In 2018 staat een nieuw groot project voor de Ferienkurse in Darmstadt op stapel. Nadien werkt Nadar samen met Michael Beil (2019), Stefan Prins (2020) en Simon Steen-Andersen (2021) voor de creatie van avondvullende voorstellingen. Nadar Ensemble wordt ondersteund door de Vlaamse Gemeenschap en Stad Sint-Niklaas.

Uitvoerders & programma

CREATIEOPDRACHT CONCERTGEBOUW

19.15 inleiding door Maarten Beirens

Stef Van Bellingen: gids

Nadar Ensemble:

Marieke Berendsen: scenografie, viool, motoren

Katrien Gaelens: fluit, motoren

Yves Goemaere: percussie, motoren

Wannes Gonnissen: sound

Pieter Matthynssens: artistieke leiding, cello, motoren

Elisa Medinilla: piano, motoren

Thomas Moore: productieleiding, hoorn, motoren

Bertel Schollaert: saxofoon, objecten

Dries Tack: klarinet, objecten

Nico Couck: objecten

Stefan Prins: artistieke leiding

Rebecca Diependaele: zakelijke leiding

Veerle Vervoort: zakelijke leiding a.i.

Simon Steen-Andersen (1976)

In Spite Of, And Maybe Even Therefore (2007)

for amplified horn, flute, clarinet and baritone sax, cello, percussion and piano

Alexander Chernyshkov (1983)

of the enlightened state of walruses (in opdracht van Transit festival en Concertgebouw Brugge) (2018)

for high voltage relays and ensemble

Lisa Streich (1985)

Pietà (2012/2018, new version)

for modified cello solo and modified instruments

Michael Maierhof (1956)

Schwingende Systeme, B (2016)

for double quartet

Mátyás Wettl (1987)

Nocturne (2015)

for 16 light switches

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

KAMERMUZIEK OUT OF THE BOX

Nieuwe concertervaringen

De hele 20e eeuw – en dan zeker de tweede helft – is getekend door een enorme vernieuwingsdrang. Genres en vormen, akkoorden, melodieën en ritmes kregen een heel andere muzikale grammatica mee en ten slotte werd ook de speeltechniek zelf heruitgevonden: alternatieve geluiden uit vertrouwde instrumenten persen of meteen heel andere geluidsbronnen inzetten. In het voetspoor van de Amerikaanse componist John Cage ontstond er een heel open definitie van wat muziek was: georganiseerd geluid. Daarmee kwamen plots alle geluiden en ook alle vormen en structuren waarin die georganiseerd kunnen worden in aanmerking om muziek mee te produceren.

Maar wat doe je met al die alternatieve klanken en vormen in een traditioneel concert in een klassieke concertzaal. Verwacht je van een publiek dat ze op dezelfde manier (aandachtig en respectvol, achteroverleunend in het rode pluche) luisteren naar een étude voor doedelzak en stofzuiger als naar een sonate van Beethoven? Voor steeds meer vertolkers van nieuwe muziek wordt het dan ook duidelijk dat het 'format' van een concert zelf ook aan kritische evaluatie toe is. Een klassieke concertopstelling is niet voor alle muziek de meest ideale setting en nadenken over nieuwe muzikale fantasie is ook nadenken over een geschikte wijze om de concertervaring in te vullen. De opdracht is immers de toeschouwer een zo rijk en intens mogelijke ervaring mee te geven. Zulke aandacht voor niet-traditionele opstellingen en creatieve invulling van de concertervaring staat al lang centraal in de activiteiten van het Nadar Ensemble. Dit concertprogramma biedt dan ook niet enkel vijf werken waarin nogal avontuurlijk met muzikale ideeën wordt omgesprongen, maar presenteert dat geheel ook als een heel andere ervaring: een onderdompeling in een

'Voor steeds meer vertolkers van nieuwe muziek wordt het dan ook duidelijk dat het 'format' van een concert zelf ook aan kritische evaluatie toe is.'

wereld van klanken en theatrale performance, door letterlijk het publiek in het midden van de actie te plaatsen. De concertzaal is een flexibele ruimte geworden waarin het publiek vrij kan rondwandelen, een eigen, variabel perspectief zoeken, letterlijk omringd door de verschillende muziekstukken en fysiek vlakbij. Kortom, de setting is meer die van een museumzaal, met een intiem, persoonlijk contact met de werken die ruimtelijk het midden, de zijanten en de hoeken van de ruimte inpalmen.

De werken op dit programma, dat de overkoepelende titel *Rauschen* meekreeg, zijn behoorlijk verschillend, maar hebben met elkaar wel de fascinatie voor niet-conventionele (ruis)klanken gemeen, al doen ze er allemaal wel iets anders mee.

Bij Simon Steen-Andersen is het muzikale proces nog heel helder. Zijn *In Spite Of, And Maybe Even Therefore* (2007) plaatst duidelijk het ontmantelen en opnieuw invullen

- Werken met avontuurlijke muzikale ideeën
- Het publiek wordt middenin de actie geplaatst
- Gemeenschappelijke deler van het programma: een niet-conventionele fascinatie voor (ruis)klanken

van de bestaande instrumenten centraal. Hij vertrekt van een klein ensemble dat hij in twee groepen verdeelt. Eén groep van hoorn, fluit en klarinet haalt letterlijk hun instrumenten uit elkaar, plaatst de losse onderdelen netjes naast elkaar op een tafel en begint die afzonderlijke deeltjes apart en later ook samen in te zetten. Naarmate de 'ontmantelde' instrumenten steeds actiever worden, zal de andere helft van het ensemble (die 'gewoon' op hun instrumenten spelen) steeds minder prominent worden. Opvallend is dat Steen-Andersen niet zomaar op zoek gaat naar alternatieve klanken, maar een heel systematisch proces van ontmanteling toont. De instrumenten worden als objecten behandeld, die langzaam uit elkaar gehaald worden en waarvan de losse componenten een nieuwe functie krijgen. Het visuele aspect (het is fascinerend om een hoorn te zien veranderen in een reeks koperen buisjes van verschillende lengte en vormen) is even belangrijk: je ziet de transformatie even duidelijk als het hoorbare resultaat ervan.

Lisa Streich benadert het openbreken of transformeren van het klassieke instrumentarium op een heel andere manier. Door motortjes op de instrumenten te bevestigen laat ze heel zacht de snaren aanstrijken (al is 'strelen' wellicht een accuratere beschrijving). In deze nieuwe versie van *Pietà* (2012/2018) gaat een solocellist de dialoog aan met gemotoriseerde snaarinstrumenten (viool, gitaar en piano). Op die manier heeft het iets weg van een mobiele klankinstallatie, maar dan met één live solist die op een cello met extra elementen speelt: terwijl een motortje een extra laag toevoegt, tasten microfoons de binnenkant

van het instrument af. Het levert heel verstilde muziek op, waarin de fragiele binnenkant van de cello en de fluisterende tonen die de solist omringen een heel gevoelige klankwereld oproepen.

Zo gevoelig als het werk van Streich is, zo intens zijn de werken van Alexander Chernyshkov en Michael Maierhof. Chernyshkov is de enige componist in dit programma die het theatrale gehalte echt uitspeelt, met muzikanten die allerlei handelingen moeten uitvoeren, tekst brengen en hybride, fantasierijke muziekinstrumenten in de handen gestopt krijgen. In die exuberante theatrale wervelwind komt er ook nog een belangrijke bijrol voor elektromagnetische motoren. Het geheel heeft een uitgesproken absurdistisch gehalte, zoals ook blijkt uit de titel *of the enlightened state of walrusen* en wat zou een componist uit het land van Daniil Charms en Gogol immers beter kunnen bieden aan een ensemble uit het land van René Magritte?

Al even exuberant, maar tegelijk ook uiterst consequent uitgedomineerd, is *Schwingende Systeme, B* (2016) van Michael Maierhof. Het instrumentarium bestaat uit twee kwartetten: aan de buitenkant een kwartet dat 'geprepareerde' ballonnen bespeelt, aan de binnenkant een kwartet dat allerlei stukjes folie bespeelt. Het 'instrument' waarmee alle acht musici die ballonnen en folie tot klinken brengen, is een elektrische tandenborstel, dat met zijn uiterst snel trillende motortje allerlei geluiden uit die voorwerpen weet te halen. De logica waarmee een heel arsenaal aan tandenborstels en een grote variëteit aan hulpmiddelen wordt ingezet om ermee een breed scala aan klanken uit folie en ballonnen te halen, is echter zeer precies. Hoe ongewoon de klanken ook zijn, Maierhof is zeer nauwkeurig in welke klanken hij nodig heeft en bouwt er een even doordachte structuur mee op als een traditionele componist in, zeg maar, een symfonie zou doen.

— Maarten Beirens

HUISARTIEST

NADAR ENSEMBLE



© David Samyn

'Muziek, video en technologie smelten samen in onze voorstellingen.'

Lees alles over Nadar Ensemble en onze andere huisartiesten op www.concertgebouw.be/huisartiesten

Op date met Nadar Ensemble

Gezocht: enthousiaste daters

Tijdens het project *Dating the artist* gaat een groep concertgangers in gesprek met de muzikanten van Nadar Ensemble tijdens de voorbereiding van een concert. Ze peilen naar elkaars ervaringen en verwachtingen, en blikken vervolgens terug in een informele aftertalk na het concert op 30 mei 2019. Muzikale matchmaker van dienst is Kaat Haest. Het traject loopt van februari tot maart en bestaat uit een vragenlijst via e-mail, een open repetitie, een 'first date' in kleine groepjes gevolgd door contact via e-mail én tot slot het concert zelf met aftertalk.

Praktisch

- Geen kenner? Geen probleem. Als je maar van muziek houdt!
- € 30 incl. concertticket en diner op 30 mei 2019 (-26 jaar: € 15)

Interesse?

datingtheartist@concertgebouw.be

Een coproductie van Concertgebouw Brugge & Musica, Impulscentrum voor Muziek i.s.m. Nadar Ensemble

WO 28 NOV 2018 - WO 20 FEB 2019

Stef Van Alsenoy

Mono no aware

Mono no aware is een Japanse uitdrukking die een intens bewustzijn van de tijdelijkheid en vergankelijkheid van het leven beschrijft. Deze manier van kijken naar de wereld laat toe om zowel de schoonheid en broosheid van het tijdelijke, als de melancholie van het vergankelijke te koesteren. Stef Van Alsenoy vindt al deze elementen terug in de dynamiek en schoonheid van wolken, in hoe ze ontstaan, evolueren en uiteindelijk terug oplossen in het niets. Zijn minimalistische fotografie laat enkel nog plaats voor de essentie, de kracht en de eindigheid van de wolken. Stef Van Alsenoy is sound designer én fotograaf. In zijn tentoonstelling

Mono no aware combineert hij beide kunstvormen. De soundscapes die hij voor deze reeks creëerde, geven de foto's een minimalistische akoestische dimensie.



GESCHENK— BON

We naderen het einde van alweer een schoon cultureel jaar, en dat betekent: pakjestijd! Bent je nog op zoek naar inspiratie voor een oneindig voer aan kerst- en nieuwjaarsgeschenken, dan hebben wij alvast een tip: de Concertgebouw-geschenkbond.

Bestel je geschenkbond voor een bedrag naar keuze bij In&Uit Brugge of op 070 22 12 12.



In de kijker

WOENSDAG

19 DEC 2018

20.00 Concertzaal scène



© Martin Sigmund

Neue Vocalsolisten An Archive of Love

Claudio Monteverdi joeg al op Amor in *Madrigali guerrieri et amorosi*, Claude Vivier stoeide met Eros in zijn *Love Songs*, en José Sanchez-Verdu ving Thanatos – koerier van de onderwereld – in *Scriptura Antigua*. In Annelies Van Parys' *Ah, cette fable* raakt een engel verstrikt in een aardse liefde. Een muzikale zoektocht naar de essentie van de liefde.

Laat weten wat je van het concert vond op

f ConcertgebouwBrugge
@concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

DONDERDAG

30 MEI 2019

20.00 Concertgebouw



© David Samyn

Nadar Ensemble & Bernhard Lang Vox angeli

Geen luitmuziek in de Angel Room, wel een elektrische gitaar. Van daar waaiert het werk uit naar alle ruimtes van het gebouw. Net als in de oudste muziek is de (engelen)stem het begin van alles. Voor Bernhard Lang is ze de kern van een uitdeinend muzikaal weefsel, waarin verleden en heden in elkaar overvloeien. Maar geen engelen zonder demonen: naast snippers Palestrina komen ook audiosamples uit pornofilms om de hoek kijken.

concertgebouw.be

